

ИНДИКАТИВТІ ЖОСПАР КӨРСЕТКІШІ БАСТЫ НАЗАРДА

Тағылымды кездесу

ҚазҰУ-да философия және саясаттану факультетінде «ҚазҰУ студенті оқуға тиіс 100 кітап» жобасы аясында әдеби кеш өтті. Шараға белгілі ақын, журналист, бірнеше кітаптың авторы, республикалық «Заң» газетінің редакторы Бекжан Әшірбаев қатысты.

Бірегей жоба елінің тарихын, мәдениетін, рухани құндылықтарын терең меңгерген, әлеуеті биік, мәдениеті жоғары, көзі ашық, көкірегі ояу маман қалыптастыру үшін жастарды кітап оқуға үндеп келеді. Университет ректорының өзі: «Адам өмір бойы оқуы керек. Бұл алғашқы бастама. Бұл кітаптардың тізімі толық бермек. Біздің мақсат – ҚазҰУ-ға оқуға келген жас студенттік төрт жылда жүз кітапты оқып шығуы азаматтық борыш екендігін сезіндіру. Жастар арасында кітап оқуды сөнге айналдыру қажет», — деп ізгі ойын білдірген еді.

Жалғасы 8-бетте

ӨМЕКЕҢ, САЛҒАН УНИВЕРСИТЕТ ТҮЛЕГІМІН

1973 жылы Қазақ ССР астанасы – Алматы қаласына оқуға келу бақытына ие болған – Мұрат Пұшатай, Қибадет Дәреп, Күнішай Рүстем, Арман Көкен, Дәметкен Тоқтарбай және мен – Ботагөз Уатқан Уланбатыр – Иркутск – Алматы пойызына отырып, 1973 жылғы қыркүйек айының алғашқы күні өсем астанамыз Алматыға келіп түстік.

Қазақстанда 1950-1960 жылдары Моңғолия қазақтары арасынан бірен-саран ғана студент оқыған. Содан кейінгі ұзақ үзілістен сон екі елдегі қазақтың қайтадан Атажұртта кездесуі жалғасын тапқан жылымық жылдардың кезі болатын.

Алматыда алғаш көргендеріміз кілең сары шашты, көк көзді орыстар болды. Қазақтың аздығына іштей құлазып қалдық. Бір үміт, бір күдікпен университет ректоры – Жолдасбеков Өмірбек Арысланұлы ағамызға кірдік. Өмекең орта бойлы, қапсағай денелі, кара торы, ұлтын жан-тәнімен сүйетін азамат екені көрініп тұрды. Жүзінен мейірімділіктің, әкелік қамқорлықтың лебі еседі. Мандайдан иіскеп, қазақы салтпен амандасты, әкемізді көргендей болдық. Танысып, амандық білісті, шай беріп, қонақжайлылық танытты. Моңғолияның Баян-Өлгий аймағы, ондағы қазақтар туралы қызықтап, біраз әңгімелесті.

Алыстан шаршап келді деп қамқорлығын аямай, мейірімді, ағалық сүйіспеншілікпен: «Ақшаларың бар ма?» — деп сұрады. Жауап қайырып үлгергенімізше төс қалтасындағы әмиянынан «Ленин атамыздың» басы бар қызылқоңыр түсті ақша шығарып, әрқайсымызға 10 сомнан берді. Онысымен қоймай, «Ақшаларың таусылып қалса, ұялмай келіп тұрындар», — деп шығарып салды.

Жалғасы 6-бетте

Кезекті ректорат отырысында барлық университет ұжымына міндеттелген индикативті жоспарды орындау көрсеткіштері басты тақырып ретінде қаралды. Ректорат мүшелерінің қатысуымен өткен жиынды университет ректоры Ғалым Мұтанов ашты. Онда университеттің әлемдік аренадағы бәсекеге қабілеттілігін арттыру мақсатында жүзеге асырылып отырған индикативті жоспардың орындалуы туралы география және табиғатты пайдалану факультетінің деканы Виталий Григорьевич Сальников пен халықаралық қатынастар факультетінің деканы Кәрімжан Нұрымұлы Шәкіровтің есептері тыңдалды.

боларсыздар. Бұған дейін халықаралық қатынастар факультеті шет тілдерін оқыту, шетелдіктерді оқыту, шетелдік университеттермен байланыс секілді жұмыстарды ерқашанда 100%-ға орындап келе жатыр. Бүгінгі көрсеткіш белгіленген межеден екі есеге артып отыр. Бұл біздің факультетіміздің мақтан тұтар тұсы деп білемін. Сонымен қатар осы оқу жылында кәсіби біліктілікті көтеру, жұмыс берушілермен жұмысты ұйымдастыру істері, әлеуметтік-тәрбие бағытындағы жұмыстарды атқаруда да біздің ұжым ерекше белсенділік танытты. Авторлық құқық алу, мемлекеттік марапаттаулар мен шәкіртақылар иеленуде де жақсы деңгейде екенін айтып өткім келеді.

Қос факультетке де ҚазҰУ-дың бірінші проректоры М.М.Бүркітбаев, ғылыми-инновациялық жұмыс жөніндегі проректор Т.С. Рамазанов, академиялық мәселелер жөніндегі департамент директоры А.К. Хикметов және әлеуметтік даму жөніндегі проректор Ш.Е. Жаманбалаева өз салалары бойынша баға беріп, кемшен тұстары мен жақсы деңгейдегі көрсеткіштерін тілге тиек етті.

Сондай-ақ жиынға қатысушылар «Талапкер» кәсіби бағдар беру орталығының директоры Данара Қылышбекқызы Қалиақпардың республикалық «әл-Фараби» олимпиадасының бірінші кезеңінің қорытындылары туралы ақпарын және халықаралық ынтымақтастық департаментінің директоры Айжан Болатханқызы Смайылованың Ұлыбританияға іссапары туралы есебін тыңдады.

Қаламқас АМАНҚОСОВА

Мінбеге, алдымен, география және табиғатты пайдалану факультетінің деканы Виталий Григорьевич көтерілді. Ол өз сөзін: «Біздің факультет жоспардағы барлық тапсырмаларды орындауда айтарлықтай жақсы көрсеткіштерге қол жеткізуде. Соның ішінде ең маңыздысы оқу-әдістемелік бағыттағы жұмыстар толықтай 100%-ға орындалды. Қосдипломдық білім беру жұмыстары бойынша көптеген істер атқарылып, ағылшын тілінде пәндер оқытуда факультетіміз пайыздық өлшеммен 135%-ды көрсетті. Сондай-ақ кәсіби біліктілікті көтеру, білім беру бағдарламаларын аккредиттеу бөлімдері бойынша жұмыс істеуде факультет ұжымы жоғары бағаға ие болып отыр», — деп бастады. Сонан соң факультет тынысымен таныстыра отырып, өзге де жұмыстардың нәтижесінен құлағдар етті. Ұстаздар мен студенттер тарапынан орындалған ғылыми бағыттағы жетістіктер мен әлеуметтік-тәрбие жөнінде аяқталған істерге кенінен тоқталып өтті.

Сонан соң есеп беру кезегі халықаралық қатынастар факультетінің деканы Кәрімжан Нұрымұлына берілді. Индикативті жоспарды орындау көрсеткішін жарты жылдық бағалау қорытындысы бойынша халықаралық қатынастар факультеті үздік факультеттер қатарына енді. Аталмыш жоспарды орындауда жалпы 5 орынға тұрақтаса, оқу-әдістемелік жұмыстардың орындалу деңгейі бойынша 1 орынды иемденген. Факультет деканы есеп беру кезінде былай деді: «Біздің факультетімізде индикативті жоспарды іске асыруда былтырғы жылмен салыстырғанда әлдеқайда жақсы деңгейде жұмыстар жасалды. Оны өздеріңіз де бағалап, көріп отырған

БҮГІНГІ САНДА:

АУҚЫМДЫ ІСТЕР
АТҚАРЫЛМАҚ

2-бет

ҰЛТ ЖОСПАРЫ -
БАРШАНЫҢ ОРТАҚ МІНДЕТІ

3-бет

ON ENGLISH
MODAL VERBS

4-page

Жуырда ҚазҰУ басшылығының ЮНЕСКО-ның Алматы қаласындағы кластерлік бюросы директорының қызметін атқарушы Андрей Шевелевпен кездесуі өтті.

Ауқымды істер атқарылмақ

арта түседі. Сондықтан да біз білімнің, оның ішінде жоғары сапалы білімнің маңыздылығын жете түсінеміз», – деді Андрей Шевелев.

ЮНЕСКО кластерлік бюросының білім саласы бойынша маманы Айгүл Халафова: «Соңғы 15 жылдың ішінде, дәлірек айтқанда, 2000 жылдан 2015

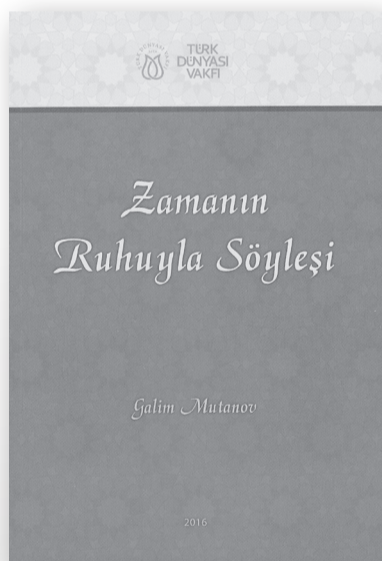
жылға дейінгі білім беру жүйесіндегі даму мен кемшіліктер бейнеленген ЮНЕСКО-ның статистикалық мәліметтері бойынша, Қазақстанның жеткен жетістіктері көз қуантады. Оған сіздердің университеттеріңіздің сіңірген еңбегі зор. ҚазҰУ – заманға сай түрлі салада кәсіби мамандар дайындайтын іргелі оқу орны», – деп пікір білдірді.

Сондай-ақ кездесуде БҰҰ-ның тұрақты даму бойынша жаһандық хабы болып табылатын ҚазҰУ мен БҰҰ, ЮНЕСКО сынды белді халықаралық ұйымдар бірлесіп жүзеге асыратын маңызды шаралар да қозғалды. Атап өтсек, лаңкестік пен діни экстремизмге қарсы күрес бойынша халықаралық конференция ұйымдастыру, Алматы қаласынан бастау алатын халықаралық «Бейбітшілік және келісім маршын» өткізу және «Невада Семей» халықаралық антиядролық қозғалыс президенті Олжас Сүлейменовтің 80 жылдық мерейтойына атсалысу сынды мәселелер қаралды.

А. ҚҰРМАНБАЕВА

ТҮРІК ТІЛІНДЕГІ ЕКІНШІ БАСЫЛЫМ

Жақында Түркі әлемін зерттеу қоғамының баспасынан ҚазҰУ ректоры, академик Ғалымқайыр Мұтановтың «Заман рухымен тілдесу» атты өлеңдер жинағы түрік тілінде жарық көрді. Өткен жылы бұл кітап Анкара қаласында басылып, түрік оқырмандары тарапынан өте жақсы қабылданған болатын.

ой-пікірлерін білдіріп, кітапқа жоғары баға берді.

Тұсаукесер рәсімінде Ғалымқайыр Мұтанов өлеңдерінің стилі жағынан алғанда, Шығыс поэзиясының бастауларымен, түркі жырларымен үндестігі, жалпыадамзаттық гуманистік идеялармен суарылғандығы атап көрсетілді.

«Заман рухымен тілдесу» кітабының түрік тілінде екінші мәрте қайта басылып шығып, Түркияның үш шаһарында тұсаукесері өткізілуі – автор шығармашылығының шетел оқырмандарына танылуының жарқын көрінісі.

Осы сапарда Ғ. Мұтановқа Түркі дүниесінің ұлы ақындарының бірі "Мактымқұлы" медалі тапсырылды.

БАСПАСӨЗ ҚЫЗМЕТІ

■ ФАКУЛЬТЕТ ТЫНЫСЫ

Жуырда әл-Фараби кітапханасында жоғары оқу орнына дейінгі білім беру факультетінің бейіндік мектеп оқытушылары мен оқушылары Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 25 жылдығына арналған «Жас әл-Фараби» атты III ғылыми-зерттеу конференциясын өткізді.

Оқушының ғылымға деген қызығушылығын ояту, шығармашылық ізденістерін дамыту, ғылыми зерттеудің әдістерін үйрету, шығармашылық тұлға тәрбиелеуді мақсат еткен шараға Алматы қаласының мектептері қатысты. Оқушылар екі секция: жаратылыстану-математикалық және қоғамдық-гуманитарлық пәндер бойынша жұмыс істеді.

М.Б. АМИРКАНОВ,
ЖОО-ға дейінгі білім беру факультеті деканының орынбасары

№1 студенттер үйінде физика-техникалық факультетінің жылуфизика және техникалық физика кафедрасы студенттерінің ұйымдастыруымен «Айналанды нұрландыр» жобасы аясында Хантәңірінің мұзбалағы атанған әйгілі ақиық акын М.Мақатаевтың туғанына 85 жылдығына орай «Мен тілеймін, жарқыным, сен де тіле, Жақсылық орнасын деп жер бетінде!» атты ашық кураторлық сағаты өтті.

Шараның мақсаты – М. Мақатаев туралы мәлімет алу арқылы рухани тәрбие алу. Оның барысында ақынның өмірі мен шығармашылығына арналған бейнеролик көрсетіліп, жан-жақты деректер берілді. Студенттер Мұқағалидың өлеңдерін оқыды және ақынның өз даусымен жазылған өлеңдерін тындады. Осындай тағылымды шаралар студент жастардың танымдық көзқарастарын қалыптастыруға, шығармашылықтарын шыңдауға ықпал етері даусыз. Ақынның әр өлеңінің жастарға беретін тәлімі мен ғибраты мол.

Куратор-эдвайзер
М.Қ. АСЕМБАЕВА,
317 ТОП СТУДЕНТТЕРІ

Кітаптың тұсаукесер рәсімі Түркияның қалың зиялы қауым өкілдерінің қатысуымен Ыстамбұл, Ескішехир, Анкара қалаларында өтті. Онда сөйлеген Түркі әлемін зерттеу қоғамының Бас хатшысы Ибрагим Ақгүн, Еуразия Жазушылар Одағының төрағасы Якуб Омароғлы, түркі дүниесіне белгілі акын Али Акбаш, т.б. зиялы қауым өкілдері өз

Гүлнар НАСИМОВА:

«Сайлау – Қазақстандағы саяси процесстердің көрсеткіші»

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың философия және саясаттану факультетінде «Парламенттік сайлау: жаңа шынайылық дабылдарына жауап ретінде» атты дөңгелек үстел өтті.

Шараны факультет деканы ф.ғ.д., профессор Әлия Масалимова ашып, кезектен тыс өткелі отырған сайлаудың мәні мен маңызына тоқталды. «Парламенттік сайлау еліміздің саяси жағдайына онды ықпалын тигізери даусыз. Сынға түскелі отырған азаматтар бұған дейін өз саласының нағыз мамандары ретінде танылған жандар. Сондықтан мен жастарды өз таңдауларын жасауға, белсенді болуға шақырамын», – деді ол. Бұл ойды сайлау науқанының ерекшеліктері жайлы баяндама жасаған профессор Е.К.Алиаров та қолдады. Ол: «Биылғы сайлау науқаны еліміздің саяси өміріне көп өзгерістер әкелгелі отыр. Мерзімінен бұрын өткелі отырған бұл шара бірнеше қауіптің алдын алып, еліміздің экономикалық жағдайына оң әсерін тигізбек.

Сайлау бүкіләлемдік мәселеге айналып отырған дағдарыстан шығу жолдарын қарастыру мақсатында да ұйымдастырылып отырғандығын түсінуге тиіспіз», – деген пікірін ортаға салды.

Іс-шара барысында саясаттану және саяси технологиялар кафедрасының менгерушісі Гүлнар Насимова: «Сайлау – Қазақстандағы саяси процесстердің көрсеткіші», – дей келе, жиынға қатысқан студенттерді кезектен тыс өткелі отырған сайлауға белсенділікпен атсалысуға үндеді. Сондай-ақ дөңгелек үстел аясында үгіт-насихат жұмыстарының жүргізілуі мен дұрыс таңдау жасауға байланысты «Сайлау алдындағы жергілікті тұрғындардың көңіл-күйін анықтаудың әлеуметтік әдістері», парламенттік сайлаудағы Қазақстандықтардың электоралды мәдениетінің ерекшеліктері, саяси жүйені демократияландыру мен сайлау кезіндегі жастардың рөлі хақындағы бірқатар сұрақтар төңірегінде баяндамалар тыңдалды.

Өз тілшімізден

В КазНУ состоялась встреча с дирекцией кластерного бюро ЮНЕСКО Алматы для обсуждения совместных проектов в рамках концепции устойчивого развития

Елбасы Н. Назарбаевтың «Ұлт жоспары – қазақстандық арманға бастайтын жол» атты мақаласы университеттің профессорлары мен оқытушылары алдына жаңа міндеттер қойды және оның жауапкершілікпен орындалуын талап етеді.

Қазақстанды кең ауқымды жаңғырту жобасы ел болашағы дамуының жаңа бағыт-бағдарларын көрсетуімен маңызды. Ұлт жоспарын жүзеге асыру Президент атап көрсеткендей: «Барлық мемлекеттік органдардан, қоғамдық институттар мен азаматтардан іс-қимылдың үйлесімділігі, табандылық, креативтілік және қажырлылық талап етіледі».

Басты міндет – алғашқы жүз қадамды жасау. Бұл оңайлықпен атқарыла қоймайды. Қоғамда берік тәртіп қалыптасқан жағдайда оның орындалуы да арта береді. Осыған байланысты Елбасы: «Ұлт жоспарын орындай отырып, біз өзіміздің Ұлттың Өрлеу Дәуірінің көкжиектерін кеңейтеміз, өзіміз

ҰЛТ ЖОСПАРЫ – баршаның ортақ міндеті

Тәуелсіздік жылдары ішінде қол жеткізген және бізге жаһандық даму берген барлық мүмкіндіктерді пайдаланамыз», – деп айқындап көрсетіп, оның қуатты мемлекет пен ұлтты топтастырудың

негізі екенін де анықтап берді. Қуатты мемлекеттің дамуына ұлттар арасындағы татулық, бірлік, ынтымақ және өзара түсіністік жарқын жол ашады. Мұны қазіргі жаһандану дәуіріндегі күрделі экономикалық және саяси жағдайда әрбір қазақстандық азамат айқын түсінуі тиіс. Мақала Елбасының өткен жылғы желтоқсандағы Қазақстан халқына арнаған кезекті Жолдауын толықтырып, ел алдындағы жаңа міндеттерді көрсетуімен де маңызды. Ұлт жоспарын орындау барша халықтың оны нақты ұғынуымен бірге, ортақ мақсатқа жігерлі жұмылуға шақырады.

Бұл мақаланы филология және әлем тілдері факультетінің шетел филологиясы және аударма ісі кафедрасының ұстаздары мен магистранттары, студенттері де бірнеше рет қызу талқылап, пікір бөлісті.

Әнуар ТАРАҚОВ,
профессор

ҚазҰУ қабырғасындағы игі бастама

Жуырда ҚазҰУ-дың филология және әлем тілдері факультеті шетел филологиясы және аударма ісі кафедрасына қарасты Аударма орталығының ұйымдастыруымен «Айналады нұрландыр» жобасы аясында студенттік START-UP компаниясының жетекшісі «Шетел филологиясы» мамандығының 4-курс студенті Рахима Газизова филология және әлем тілдері, журналистика факультеттерінің 2, 4-курс студенттері мен магистранттарына халықаралық стандартты емтихан IELTS-ды тапсырудың жолдары туралы «Шеберлік сағатын» өткізді.

Біздің мақсатымыз – ҚазҰУ қабырғасында бастау алып, кең етек жайып келе жатқан Рахима Газизованың студенттік жас START-UP компаниясының жобасын студенттерге таныту, оларды біліктілікті арттыру, халықаралық емтихандар және шетелде оқуға арналған шәкіртақы бағдарламалары туралы хабардар ету, сонымен қатар жобаның әрі қарай дамуына қолдау көрсету.

Төрт күнге жоспарланған «Шеберлік сағаты» барысында стартапшы Рахима Газизова ағылшын тілін меңгергендігін тексеруге арналған халықаралық емтиханды сәтті тапсыру үшін негізгі 6 секция бойынша жұмыс атқарды: vocabulary, grammar, listening, reading, writing, speaking. Ол IELTS сынақ тестісінің сатыларымен және 9 балдық тестілеудің бағалануымен таныстырып, жоғары балға қол жеткізе алу үшін өздігінен қосымша дайындықтың қажет екендігін баса айтты.

Сонымен қатар, емтиханға дайындалу барысындағы мотивацияның психологиялық аспектісі талданып, нақты студенттерге қажетті, көңілбөлуге тұрарлық логикалық пайымдау, шығармашылық белсенділік пен ой жылдамдығын танытатын мәселелер ортаға салынып, талқыланды. Студенттерге қазіргі кездегі өзекті шәкіртақы бағдарламалары, олардың талаптары мен шарттары туралы ақпарат берілді.

Қазіргі таңда дәл осындай білім бәйгесінің төріне шығуға талаптанып, өзі бастаған ісінің тәжірибесімен бөлісіп, жас стартапшылар дайындауға атсалысуға ұсыныс білдірген ҚазҰУ-дың стартапшы студентіне еңбек жолында оқытушылар ұжымы атынан шығармашылық шырдар, талмас канат тілеп, өз тарапымыздан тек қана қолдау көрсеткіміз келеді. Р. Газизова сияқты студенттер болашақ ұрпағымыздың бір үлгісі, себебі заман талабына жауап бере алатын, азғана уақытта жана мазмұнды START-UP компаниясының жобасын жанаша жоспарлай алған төзімді, еңбекқор, ізденімпаз ізбасарларымыз өсіп келе жатқанын әрдайым мақтан тұтамыз. Игі бастамалардың басы-қасында осындай жастардың жүрері хақ.

Д.А. ҚАРАҒОЙШИЕВА,
М.А. ЖАҢАБЕКОВА

15 февраля на факультете филологии и мировых языков КазНУ слышались смех, казахская, русская и английская речь, из радиоподкаста лились звуки музыки, французская речь перемежалась с немецкой.

ПРАЗДНИК ЕВРОПЕЙСКИХ ЯЗЫКОВ

Вдоль коридора факультета висят репродукции Ренуара, Дюрера, Пикассо. Приятное волнение студентов. Вот «Ода к радости» Бетховена, во время пауз между парами слышны современные ритмы Европы. Какие милые сердцу моменты: торжественно одетые студенты; девочки, повторяющие стихи; споры по поводу монтажа видео. Еще мгновение – и начнется праздник многоязычия и многоголосия.

Еще вчера, на 2 курсе, студенты, несмело произносившие иностранные слова и звуки, сегодня стараются самостоятельно декламировать стихи, произносить цитаты великих людей, петь, и, пусть немного неуклюже, общаться на иностранном языке. Абсолютно согласуясь с истиной, высказанной Жуаном Жимэнэ: «Кто учит иностранный язык, овладевает новой душой».

В нашем празднике активно приняли участие студенты кафедр иностранной филологии и переводческого дела факультета. Как проникновенно пела на английском языке студентка 3 курса специальности «Иностранная филология» Б. Нурлыбай. Со всей ответственностью подошли к презентации творчества западноевропейских художников и поэзии Поля Элюара М. Калиева и А. Аулетова.

Умело смонтировал кадры с пейзажами Европы Е. Илчибаев. Зрителей впечатлило исполнение «Оды к радости» Бетховена на немецком языке студентами второго курса.

Гость нашего университета, студент КазНТУ им. Сатпаева П. Хан, не менее талантливый, чем 2Pac и Eminem, исполнил рэп на английском языке. Вся аудитория подхватила freestyle гостя.

«Владение несколькими иностранными языками – это норма для образованного человека», – так сказала в своей речи заведующая кафедрой иностранной филологии и переводческого дела Данель Карагойшиева. С этим трудно не согласиться.

Как сказал мой французский коллега, мы, филологи, знаем вес слова, и поэтому ценим красоту речи. Язык – это дар, который соединяет сердца с сердцами, n'est-ce pas. Приходите к нам на факультет, изучайте языки, будьте достойными гражданами своей страны, а преподаватели сделают все возможное для достижения этой цели.

ШОЛПАН МАКАТАЕВА,
старший преподаватель
кафедры иностранной филологии
и переводческого дела

Жылдарға ұласқан ынтымақтастық

Ағымдағы жылдың қаңтар айында ҚазҰУ ректоры **Ғ.М. Мұтанов** бастаған делегация **М.В. Ломоносов** атындағы ММУ ректоры, академик **В.А. Садовничийдің** шақыруымен іс-сапарға барып қайтқан болатын.

Бұл кездесудің басты мақсаты білім саласындағы ынтымақтастықты жандандыру, заманауи талапқа сай ғылыми-зерттеу жұмыстарын, әсіресе жаңа материалдар мен өнімдердің түрлерін, биокосмостық зерттеулерді жүзеге асыру болды.

ҚазҰУ мен ММУ космостық технология, биотехнология, биомедицина, химиялық технология т.б. салалар бойынша мамандар, бакалавр, магистр және PhD докторларды бірлесіп дайындауды көздеп отыр. Оның ішінде биология және биотехнология факультетінің де үлесі болғанына үлкен үмітпен қараймыз. Оқытушылардың өзара тәжірибе алмасып, білімін, біліктілігін арттыратыны да қуаныш сыйлайды.

Айта кетерлігі, **М.В. Ломоносов** атындағы ММУ мен ҚазҰУ-дың бастамасы осыдан 80 жылдай бұрын басталған ынтымақтастықтың жалғасуы дер едім. Ең алғаш 1930 жылы Мәскеу университетінің биология мамандығына түсіп, сол жерде студент, аспирант, ғылым докторы дәрежесіне жеткен бірінші академик – Темірбай Байбосынұлы Дарқанбаев және лауреат, академик Мұрат Абенұлы Айтқожин осы университет ғалымдарынан дәріс алды. Сонымен қатар осы университеттің 15 жылдай ректоры болған, атағы әлемге әйгілі академик Өмірбек Арысланұлы Жолдасбеков, математика саласынан 60-70 жылдары ҚазҰУ-дың ректоры болған профессор Аскар Закарияұлы Закарин – ММУ түлегі. Бұл тізім, әрине, жалғай берсек ұзаққа созылары анық.

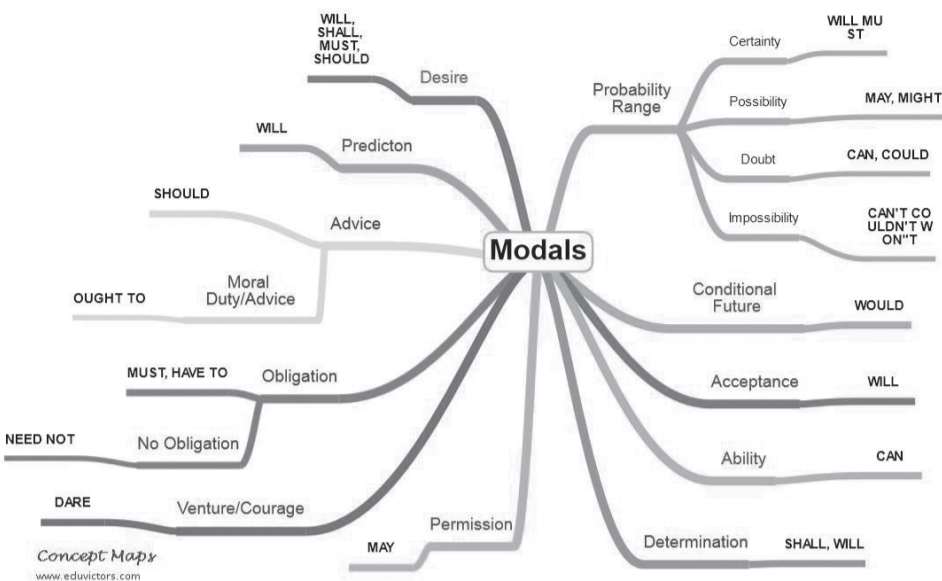
Қорыта келе екі университеттің алға қойған мақсаты, орындалуға тиісті жобалары бірліктің, тұрақтылықтың, жасампаздықтың нәтижесінде іске асарына сенім мол.

Н.Т. ТОРМАНОВ,
профессор

ҚазҰУ-да 25 ақпанда Жамбыл Жабаевтың 170 жылдығына арналған халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция өтеді

ON ENGLISH MODAL VERBS

Over the past several years there is a positive tendency towards increase of interest in learning English by al-Farabi University students. After some time of learning a foreign language to the question "What are the difficulties you experience when learning a foreign language?" many students, as a rule, answer "grammar".

modal verbs in the English language is messy and untidy....” Many authors point out that they (modal verbs) are not easy to learn or to use appropriately for nonnative speakers of English. Modal verbs present a considerable challenge to learners of English, due to their unique grammatical characteristics, nuances of meaning and variance of use according to context and cultural interpretation’.

At the very start of introduction of the grammatical theme “Modal verbs” students should remember that modal verbs are fundamentally different from all other verbs, and have the following features:

1. Modal verbs constitute a "closed" class of words.

2. Another characteristic of closed class of words is the fact that all its elements are characterized by similar semantics: an expression of the relationship of the speaker to non-factual, non-temporal elements of the situation: possibility, necessity, desirability, admissibility / inadmissibility, doubt, confidence, etc.

3. In contrast to all other English verbs all modal verbs form negative and interrogative sentences in the same way. Interrogative sentences are formed by changing the position of the modal verb in the sentence (Can you swim? May I come in?). Negative sentences are formed by adding all modal verbs of negation 'not' (can not, must not, may not).

4. Modal verbs cannot be combined with each other: I can must ask him.

5. Modal verbs do not have the impersonal form (infinitive, participle, gerund)

6. They do not have the forms of future time;

7. They do not have perfect tense forms;

8. They do not have the ending -s in the third person singular.

9. Modal verbs are followed by the infinitive of other verbs without 'to':

I must water the flowers.

I may not be working tomorrow.

She was so angry she could have killed him.

10. The meanings of modal verbs are created by the context and by the grammatical constructions in which they are used. If the context is not clear enough, it may be difficult to understand in which meaning a modal verb is used. It is this peculiarity of the semantics of modal verbs that present serious difficulties to learners of the English language.

To be continued.

Okusheva G.T.
Muldagaliyeva A.A.

Our American friends' stories:

Isaac: I was impressed to learn how hard they work for their classes.

My name is Isaac and I am from the United States, and to be specific, I am from the State of Georgia. I am 21 years old, and I am here as part of a cultural exchange program. This is my first time in Kazakhstan, and I have enjoyed it so far. I've never had to use a bus card, so when I first got one I was unsure of how it worked. There was a silver sticker on the front, and I never peeled it off, so my bus card never worked. One day an elderly woman came up to me and helped me with it, and I was so embarrassed. I have been on KazGU's campus a few times. Although I stick out because it's obvious I don't know that much about the university or where I'm going, the students have been very helpful and that has been encouraging. The students also seem to be very dedicated to their schoolwork, and I was impressed to learn how hard they work for their classes.

Alyssa: KazGU students helped us make beshbarmak.

My name is Alyssa and I have been in Almaty for since the middle of January. This is only the beginning but we have tried so many new things! The first week we were here some kind KazGU students helped us make bishbarmak. We've also had kort, lagman, shashleek, borsh and we just tried eel for the first time last week. It is so interesting to me that so many dishes here are not traditionally Kazakh, but have been incorporated into the cuisine through the generations. I think this is similar in America; there are not many things we eat that are genuinely American, but we consider them part of our culture. I am from a farming State in America called Nebraska; it's in the very middle of the United States. I have one older brother who is married. He and my parents currently live in Nebraska but we have also lived in California, Virginia and five other countries. I am currently a fourth year student at a university in V

Christy: This university really has a beautiful campus and super friendly students.

My name is Christy, but my Russian name here in Almaty is Kristina, it is easier to remember. I am from Florida in America. It never snows in Florida, so it is really cool for me to be living in Almaty and to see all the snow here! When I first walked on the university campus, I thought everything was so beautiful. The trees and sidewalks were covered in fresh snow and the mountains were looming in the background of the campus. This university really has a beautiful campus and super friendly students. One time we were eating in a cafeteria on campus and we were trying to get something to eat, but we do not know Russian or Kazakh very well, so it was very difficult. A student who knew English came up to us and helped us read the menu and order some food. It is really encouraging to meet students who are so eager to help us.

Matt: I have found that Kazakhstanis are very hospitable.

Hi, my name is Matt and I am from Oklahoma, In the center of America. I like sports and playing the guitar. One of my dreams is to travel the world and talk to people from many different cultures. I'm in Almaty, Kazakhstan to learn Russian and learn about Kazakh culture. We have been here for 4 weeks so far and we love Kazakhstan. My favorite is the view of the mountains right behind KazGU. I have found that Kazakhstanis are very hospitable. Also, KazGU students are passionate about their studies. I'm excited to help with an English club on campus.

Prepared by Muldagaliyeva A.A.

MANY YEARS AGO ALL FEELING AND EMOTIONS HAVE GATHERED...

Many years ago all feelings and emotions have gathered to spend their vacation on a coastal island. Each of them was having a good time, but one day there was announced a warning of a storm and everyone had to leave the island.

This caused a panic, all rushed to their boats and only Love did not wish to be in a hurry. There was so much to do, so Love was the last, who realized that it was time to leave. However, no free boats were left and Love looked around with hope.

As Prosperity was passing by in its classy boat, Love asked: „Please, take me in your boat“. But Prosperity replied: „My boat is full of gold and other precious possessions, there is no place for you“.

Then Vanity came by in a lovely boat. Love asked: „Vanity, could you take me in your boat? Please, help me.“ Vanity said: „No, your feet are muddy, and I don't want my boat get dirty.“

A bit later Sorrow was passing by and Love called for help. But Sorrow answered: „I am so sad, I want to be by myself“.

Then Happiness came by, Love asked for help, but Happiness was too happy, it hardly

concerned about anyone.

Suddenly somebody called out: „Love, I will take you with me“. Love did not recognize its savior, just gratefully jumped on to the boat.

When everyone had reached a safe place, Love got off the boat and met Knowledge. Love asked: „Knowledge, do you know who helped me when everyone else turned away?“

Knowledge smiled: „That was Time, be-

cause only Time knows Love's true value and what Love is capable of. Only Love can bring peace and happiness.“

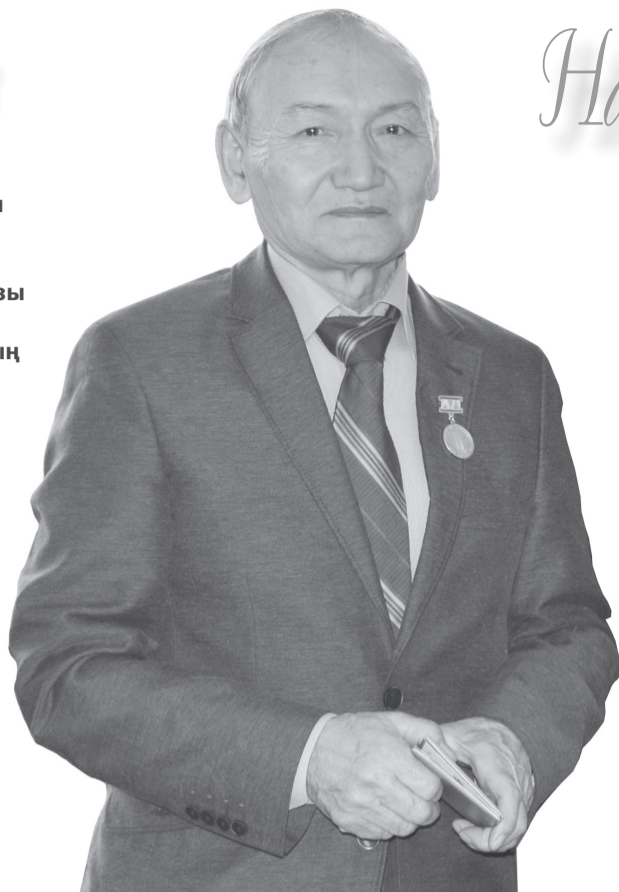
The message of this story is that when we are prosperous, we underrate Love. When we feel important, we do not appreciate love. And even in happiness and sorrow we overlook love. Only with time we realize the true value of love. Why wait and not cherish Love every day of your life?

Teaching staff of the Faculty of philosophy and political science of KazNU held a round table on the topic "Parliamentary elections: an answer to the new real challenges"

Өнегелі ұстаз

Нашему Алтаю — 75

Әр ұлттың қай кезеңде болмасын алдында тұратын ұлы міндеттерінің маңыздысы – саналы ұрпақ тәрбиелеу. Ал ұрпақ тәрбиесі тікелей ұстазға байланысты екендігі даусыз. Дана халқымыз «Ұстазы жақсының ұстамы жақсы» дейді. Өнегелі ұстаздан жақсы шәкірт шығады. Сондай ұлағатты ұстаздардың бірі әрі бірегейі – 43 жылдан астам уақыт бойы ҚазҰУ-ға адал қызмет атқарып, талай саңлақтарды тәрбиелеген талантты ғалым Алтынғазы Каримов биыл мерейлі 75 жасқа толып отыр.

Кафедра математического и компьютерного моделирования – одна из ведущих на факультете. Но далеко не все знают ее подлинные истоки.

премудростям защиты диссертации. И Алтай терпеливо разъяснял мне, как оформлять те или иные документы, как получать те или иные подписи и многое, многое другое.

Защитив кандидатские диссертации, мы продолжили заниматься исследовательской работой в лаборатории математического моделирования. Вскоре на кафедре прикладной математики освободилась ставка старшего преподавателя. И было принято решение поделить ее между нами. А на вторую половину ставки мы оставались в лаборатории. Это и предопределило наше дальнейшее тесное сотрудничество. Ведь курсы-то мы стали читать одни и те же: Алтай – на казахском отделении, а я на русском. А разрабатывали мы эти курсы, естественно, вместе. Стоит ли удивляться, что впоследствии мы издали совместно две книги, посвященные общим проблемам математического моделирования и математическим моделям в экологии.

Однажды я в целях повышения престижа кафедры прикладной математики, которой в тот момент заведовал, решил прочитать курс на казахском языке. Знания мои в казахском языке, надо признаться, оставляли желать лучшего. Надо было что-то делать. И раз в неделю я приходил домой к Алтайю. И он часами терпеливо выслушивал меня, подсказывал терминологию, выправлял произношение. Без него я бы и не взялся за это дело. А с таким наставником мне было ничего не страшно.

Наше сотрудничество не ограничивалось учебным процессом. Алтай постоянно вел научные изыскания. Занимаясь главным образом решением прикладных задач, он в силу логики исследования самостоятельно выходил в такие математические дебри, которые оставались недоступными многим его коллегам, получившим значительно лучшее математическое образование. Алтай тонко чувствовал новейшие научные веяния, не боялся трудностей, обладал феноменальным терпением и упорством, и отчаянно брался за решение чрезвычайно сложных задач.

Есть люди, над которыми время не властно. На восьмом десятке лет Алтай лихо делает стойку на голове, регулярно поддерживает свою спортивную форму. Алтай – спокойный, уверенный и надежный человек, готовый всегда помочь ближнему. Его дом всегда открыт для гостей. До сих пор каждая наша встреча неизменно сопровождается обсуждением его научных исследований. Если есть среди нас человек, заслуживающий безусловного и неограниченного уважения, так это Алтай. Патриарх кафедры МКМ сохранил бодрость духа и творческий заряд. И это – пример для всех нас.

Семен СЕРОВАЙСКИЙ,
доктор физико-математических наук, профессор

теориясы негізінде математикалық модельдеу және көпторлық әдісті қолданып, сандық зерттеуге байланысты ғылыми жұмыстармен белсенді айналысады. Бүгінгі таңда жаңа арнайы курстарды сомдап, студенттерге «Математикалық модельдеуге кіріспе», «Сандық талдау есептеріндегі ақырғы элементтер әдісі», «Гендік инженерия және биологиялық процесстерді математикалық және компьютерлік модельдеу», «Жылу және масса ауысу есептерін шешудің сандық әдістері», «Реология есептерін сандық шешу» сынды пәндерден дәріс береді. Студенттерді, жас ғалымдарды тәрбиелеуде аса жауапкершілік көрсетіп, қазіргі күнге дейін аянбай еңбек етуде.

Ағаның отбасы – баға жетпес байлығы, мақтанышы. 50 жыл отасқан жұбайы Алма Темірболатқызы қашан да қолдау көрсетуге әзір. Балалары – Айгүл, Әлия, Әділет әрқайсысы тұлға ретінде қалыптасып, Отанымыздың игілігі үшін жауапты қызметтер атқаруда. Қазірдің өзінде оқуда үлкен жетістіктер көрсетіп жүрген немерелері ағаның көз қуанышы.

Бүгінде ұжымның, студенттердің үлкен құрметіне бөленген өнегелі ұстаз, отбасында қамқор әке Алтынғазы Каримовты факультет ұжымы, оның ішінде кафедра мерейтойымен құттықтап, зор денсаулық, қажымас қайрат, отбасына амандық-саулық, бақ-береке тілейді. Сізді қуантар талантты шәкірттеріңіз көп болып, еңбегіңіз жана берсін!

Математикалық және компьютерлік кафедра ұжымының атынан
физ.-мат. ғ. д.

С.Д. МАУСЫМБЕКОВА,
О.Л. КАРУНА

А ведь была когда-то кафедра прикладной математики со специализацией «математическое моделирование». А еще раньше – проблемная лаборатория математического моделирования, созданная еще в недрах физфака. Именно она в значительной степени стала базой новой специальности «прикладная математика», организованной в 1971 году уже на механико-математическом факультете и основой всех наших информационных специальностей. Заведовал кафедрой и лабораторией А. Т. Лукьянов, впоследствии академик Национальной академии наук Казахстана. Отметим также И. Ф. Жеребятьева, ставшего вторым заведующим кафедрой прикладной математики. От того легендарного поколения пионеров математического моделирования на кафедре МКМ остался лишь один человек – А. К. Каримов, наш Алтай, чей юбилей мы празднуем.

Я пришел в лабораторию еще студентом в середине семидесятых. И остался там работать после окончания университета. К тому времени Алтай уже обладал немалым стажем работы. Работали в лаборатории тогда человек сорок. Мы были в разных исследовательских группах. Алтай, тихий скромный человек, полностью погруженный в свою работу, был не так замечен на фоне многих своих шумных коллег, любителей произвести впечатление своими изысканиями, рассказать смачный анекдот и вести бурные дискуссии о политике или спорте. Наше тесное сотрудничество, постепенно перешедшее в дружбу, началось позднее.

Время шло... Сотрудники лаборатории один за другим уверенно выходили на защиту кандидатских диссертаций. Так уж получилось, что я в этом длинном списке оказался на очереди непосредственно вслед за Алтайем. И, как это было у нас принято, идущий впереди и уже благополучно миновавший многочисленные «предзащитные» препятствия, обучает еще не обстрелянного юнца

Қиыр Шығыс кафедрасының корей тілі оқытушылары мен студенттері Қапшағай мектептерінде кәсіби бағыт-бағдар беру бойынша іс-шаралар өткізіп қайтты

«Многовекторная политика» академика

Воспоминания коллег и его учеников – это очерки воспоминаний о прекрасном, благородном, земном человеке – У. А. Джолдасбекове. В канун его 85-летия хотелось еще раз вспомнить о вкладе Умирбека Арислановича в подготовку научных кадров-механиков высшей квалификации.

В последние годы в большой политике стали модным такие понятия, как неодноректорная или многовекторная ориентация внешней политики. Жизненная политика академика У. А. Джолдасбекова была многовекторной. Его плодотворная научно-педагогическая и общественная деятельность была тесно связана с такими основными ориентирами, как КазГУ, высшая школа и наука Казахстана, подготовка научных кадров высшей квалификации. Общеизвестны его заслуги в решении этих задач: КазГУ вошел в семерку лучших университетов бывшего СССР; создание уникального комплекса КазГУград; развитие системы университетского образования; КазГУ – член Международной Ассоциации университетов (МАУ); разработка ряда законопроектов в области образования и науки и, наконец, создание казахстанской научной школы по механике, признанной сегодня далеко за пределами нашей республики.

40 лет назад, уже будучи доктором наук (первый доктор по теории механизмов и машин в Казахстане) и ректором, Умирбек Арисланович пригласил для беседы ученых-механиков университета. Разговор шел о перспективах развития

теоретической и прикладной механики, подготовке научных кадров и организации кандидатского, а в будущем и докторского Советов. В то время имелись определенные трудности при формировании состава Совета. В частности, недостаточно было не только докторов, но и кандидатов наук – прямых специалистов по автореферату как этого, например, требовал ВАК СССР. Тем не менее, через полгода (1974 г.) мы радовались известию об открытии кандидатского Спецсовета в КазГУ по трем специальностям: теоретическая механика, механика жидкости, газа и плазмы; теория механизмов и машин. Все прекрасно понимали, что открытие тогда даже кандидатского Совета в союзных республиках СССР было не так уж и частным событием. Наш Совет был единственным в регионе Казахстана и республик Средней Азии, а по специальностям теоретическая механика и ТММ – и в регионе Урала, Сибири и Дальнего Востока.

Я работал ученым секретарем в Совете, председателем которого был Умирбек Арисланович. Он был очень занятой человек: ректор, депутат Верховного Совета КазССР, член ЦК и т.д. Но находил время и уделял непосредственное

внимание деятельности Совета, начиная со стадии организации предзащиты и заканчивая процедурой защиты. Совет успешно выполнял возложенную на него миссию. Только за период с 1975 по 1985 годы было защищено около 150 кандидатских диссертаций. Среди соискателей были представители вузов и НИИ г. Алматы, других городов нашей республики, республик Средней Азии, Закавказья, Прибалтики и Украины, а также Москвы и Ленинграда. Удивительно, на первый взгляд. Но на самом деле молодые ученые из центра приезжали защищать свои работы в Алматы, в КазГУ.

Следующим этапом была работа по организации в Алматы регионального докторского Совета по ТММ с приглашением прямых специалистов-ученых из Узбекистана и Кыргызстана. Задача была далеко не простой и на тот период трудноразрешимой. В системе ВАК СССР был единственный Совет по ТММ при Институте машиноведения АН СССР (г. Москва).

И вот, в 1985 году был открыт региональный докторский Совет по ТММ, председателем которого Умирбек Арисланович являлся до конца своей жизни. За 15 лет работы Совета были защищены десятки докторских диссертаций учеными не только Казахстана, но и Узбекистана, Кыргызстана, а также России, в том числе и из Москвы. Совет академика У. А. Джолдасбекова способствовал

позднее открытию в уже независимых государствах, Узбекистане и Кыргызстане, докторских Советов по ТММ. Умирбек Арисланович как президент Национальной инженерной академии РК и председатель Национального Комитета РК по теоретической и прикладной механике уделял особое внимание организации и работе Советов по другим специальностям в области механики.

В период с 2000-2010 г.г. в Алматы функционировали два докторских Совета. Как известно, на основе Закона РК «О науке» с 2011 года начали функционировать диссертационные советы по присуждению ученых степеней докторов философии (PhD). На кафедре механики КазНУ открыта докторантура (PhD) по специальности «6D060300 – Механика» и «6D074600 – Космическая техника и технологии». Подготовлено 13 докторов PhD в области механики.

Нет сомнения в том, что коллеги и ученики Умирбека Арислановича Джолдасбекова еще напишут много интересного и незабываемого об этом прекрасном человеке, ученом-механике, организаторе высшей школы и науки Казахстана.

Г. Б. ШЕРЬЯЗДАНОВ,
академик КазНАЕН,
доктор физико-математических наук,
профессор кафедры механики

Жалғасы. Басы 1-бетте

ӨМЕКЕН, САЛҒАН УНИВЕРСИТЕТ ТҮЛЕГІМІН

Бізге М.Әуезов, С.Мұқанов, Ғ.Мүсірепов, Ғ.Мұстафиндердің алдын көрген қазақтың нағыз марғасқа ұстаздары дәріс беретінін білдік. Олар: филология ғылымдарының докторы, профессор Кәкен Аханов, Ханғали Сүйіншілиев, Зейнолла Қабдолов, Тұрсынбек Кәкішев, Мәулен Балақаев, Ыбрайым Маманов, Мырзатай Серғалиев, кейінгі буын өкілдері – Сағатхан Әшімбаев, Рымғали Нұрғали, Мырзатай Жолдасбеков, Әбсаттар Дербісәлиев, Хасан Каримов, Ажар және Қуаныш Балтағұловалар, т.б. ғалым, академик ағалар мен апайлардан дәріс алғанымды, солардың шәкірті болғанымды мақтан етемін. Осы ұстаздардың ішінде Кәкішев Тұрсынбек ағамен жиі араласып тұрдык. Тұрсынбек аға қауымдастық ұйымдастыратын іс-шараларға үлкен қолдау білдіруші еді.

Моңғолияның қазақ жастары КСРО елдері мен еуропалық социалистік елдердің жоғары оқу орындарында білім алды. Онда оқитын студенттер, бізге, Алматыға қонаққа жиі келетін. Армандары – атажұртты көріп, топырағына бір аунап қайтумен бірге ағайынмен танысып, қауышу болатын. Біз, олар оқып жатқан Мәскеу, Ленинград, Минск, Баку, Киев, Ташкент сияқты қалаларға баратынбыз.

Сондай сапарлардың бірі – Германия сапары. Ғалле қаласындағы өнер академиясында немере ағам, бүгінгі елге танымал суретші, Мәдениет қайраткері Рыстанұлы Өмірзақ оқитын.

Шақыру келген соң мән-жайды түсіндіріп, оқудан рұқсат алу үшін Өмірбек ағаға бардым. Есігінің алдында кезек күткен ұстаздар мен студенттер көп болатын. Бірақ біздер үшін кез келген уақытта ректордың есігі ашық еді. Қабылдауында отырғанымда Өмекең: «Сен әлі кішкентайсың (5 курстамын), шет тілін білмейсің, жол ұзақ, мен жібере алмаймын», – деп қайтарды. Бір апта өткен соң тағы бардым. «Мені Мәскеудегі достарым күтіп алып, шығарып салатын болды. Германияға барғанда ағам қарсы алады», – дедім. Шақырушының фамилиясы бөлек екен деп милициядан қарсылық болып жатыр екен. «Моңғолияда фамилия деген

жөк, ол – менің немере ағам», – деп шырылдағанымға қарамады. Алғашқы рет Алматыға келіп тіркелгенімде, өзіміз емес-ау, Құныпия ағамыз тіркетіп берген болатын. Сол кезде милициядан егер Алматыдан тысқары шығатын болсақ, хабар беріп тұруға міндеттелген екенбіз. «Тәртіп солай», – деп ескерту беріпті. Бұл ескертуді бір демде-ақ ұмытып кеттік. «Қазақпыз ғой, онысы несі екен дестік» те қойдық. Олар «шетел азаматтарының қауіпсіздігі үшін керек» дегенді айтады. Біз, бұл шектеудің мәнісін түсіне алмай-ақ қойдық, сол кезде... Әйтеуір не керек, сонымен жолын тауып, барғымыз келген жаққа барып-келіп жүрдік.

Дипломдық жұмысымның жетекшісі, академик Рымғали Нұрғалидан «Б.Уатқанның жұмысы біткен, тек машинкаға бастыруы қалды» деген анықтамасын алып, Өмірбек ағаға қайтадан бардым. Ол кісі милицияның қарсылығына қарамастан, «15 күнге

сабағыннан рұқсат етемін, сак жүр» деп батасын беріп, тағы да адамгершілік жасады.

Сол күні түнгі ұшақпен Мәскеуге жеттім. Бірер күн аялдап, Берлинге пойызбен кеттім. Сөйтіп ағалы-қарындас қауыштық.

Университеттің болашақ қалашығының №8 жатақханасы 1976 жылы Алматының батыс бөлігінде, Алатаудың бөктерінде бой көтерді. Біз соған көштік. Университеттің бас корпусы онда қазір Т.Жүргенов атындағы өнер академиясы орналасқан ғимаратта болатын.

Әл-Фараби данғылымен жалғыз 100-ші автобус жүреді. Сабақтан шыға аялдамаға жүгіреміз. Ұзақ күтеміз. Иықта ауыр сөмке, қолда қалың-қалың портфельдеріміз болады. Танертеңгі қарбалас тіпті қиын. Біз оны «алтын алқаптағы ақ отау» атап кеттік. Алқап десе дегендей. Шығысы үлкен Алматы өзенінің арнасымен жиектеліп, батыс Ботаника бағына жалғасатын

жалпақ алмалық. Жетіп алсақ, жалғанның рахаты. Жаныңды нұрға малып, жат та дем ал. Қиялға бат, арман құ. Серуендеп, сергіп кел. Бойда – жастық, ойда – арман, көңілде – құштарлық. Шаршатпайды...

Тоталитарлық түтіндеп тұрғанда нар тәуекелмен бастаған осы ұлы құрылысты тайсалмай жүргізе отырып, Өмірбек Арысланұлы тұрғызып берді. Біз осы шарапатты шаңырақтың табалдырығынан алғаш аттаған армандастар, тілегіміз орындалған түлектер болғанымызды да мақтан тұтамыз.

Ғ.Мүсірепов атындағы жастар мен жасөспірімдер театрының қазіргі үйі М.Әуезов атындағы академиялық драма театрының ғимараты болатын.

Құрбым Қибадет екеуіміз аптасына екі-үш рет спектакльге баратынбыз. Бұл біздің ой-санамызды жетілдіруге де керемет үлкен әсер етті.

Студенттік жылдарымызда Алматыдағы драма және опера театрларына студенттік билетінді көрсетсең болды, тегін кіргізетін. Университеттің филология және журналистика факультетінің студенттеріне мұндай жеңілдікті де Өмірбек ағамыз жасатқанын кейін білдік. Неткен мейірім-шапағат, қандай ұстаздық ұлағат! Марқұмның рухы үстем, жаны жаннатта болсын!

Сонау жетпісінші жылдардың басында Қазақстанда оқыған түлектердің бірталайын Ел Тәуелсіздігі Атамекенде қайта тоғыстырды. Бір біз ғана емес, елге ел қосылып, жүректер ұғысып, тілектер тоғысып жатыр. Атамекеннен тек «аламын» деген пенделік пиғыл шегініп, «беремін» деген патриоттық пейіл алға шықты. Бүгін біз диаспора дүниесі мемлекеттік саясат дәрежесіне көтерілген, барлық қам-қарекет заңмен басқарылатын мемлекеттіміз.

Ботагөз УАТҚАН,
Дүниежүзі қазақтары
қауымдастығының ұйымдастыру
бөлімінің меңгерушісі
(«Атажұртқа жеткен көш» кітабынан,
Алматы-2013)

Ақниет ТӨЛЕНДІ

1995 жылы 20 наурызда Алматы облысы Панфилов ауданы Қоңырөлең ауылында дүниеге келген. Қазіргі таңда әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың журналистика факультетінің 4-курс студенті. Бала кезінен қалам ұстап, өлең жазуға машықтанған. Республикалық «Мұқағали оқулары» байқауында II орын, «Махамбет оқулары» байқауында I орынды иеленген. Сонымен қатар 2014 жылы университетімізде өткен I халықаралық «Әл-Фараби оқулары» ғылыми конференциясында I орын жеңімпазы атанған. Бос уақытында кітап оқығанды ұнатады.

РУХАНИ МҮГЕДЕКТІК

Үзген сәтте өмірден күдерімді,
Бір оқиға тербейді жүрегімді.
Мен алыстан бір жанды көріп қалып,
Жыларымды, білмедім күлерімді.

Жыртық-жыртық шалбары салақтаған,
Қайыр тілеп, ол көпке жалақтаған.
Сырт қараған адамға аянышты
Қимылына зер салып, қарап бағам.

Ақша салмақ біреулер алақан жай,
Көзінде жас дәл қазір боратардай.
Жауған-жауған қарайды жан-жағына
Құлап қалған ұядан балапандай.

Шығарып сап алғыспен жанашырын,
Алақанмен тосып жүр тағы асылын.
Бұл қылығын мен түк те түсінбедім,
Еңгезердей жігіттің ағасынын.

Мұң болса да жігіттік баста қандай
Бабаларым қорлыққа баспады ондай.
Ұрпағымыз сұйылып бара жатыр
Сүтімізге су қосып тастағандай.

Көзде көрмес, аяқ жоқ, қолымыз кем,
Құлақ керек біздердің сорымыз ба ең?
Шолақ қолмен талайды шаң қаптырған
Балуан ата келеміз жолыңызбен.

Келеке, мазақтарды көп көреміз,
Тағдырдан талай таяқ жеп келеміз.
Алайда мойымайтын, жасымайтын
Жан асқақ, намыс жалын, өрт денеміз.

Намыс деген сын сағат тым ерек тұт,
Сол сыннан біз тайсалмай түлеп өттік.

Сау адам да бейшара бола алады
Намысында болса егер мүгедектік.

Шерге толған жандардың бар көкірегі,
Міне, солар тағдырдың жетімегі.
Қайыршы боп тумайды балдырғандар,
Қайыршы ғып аналар өсіреді.
Көше толған кептеліс, текетірес
Минуттар-ай мардымсыз кететін еш.
Ана қайыр сұрайды құшағына
Аямастан қысып ап, бөпесін кеш.

Күзгі салқын беттерді қариды кеп,
Мендік жүрек сыздайды налиды кеп.
Анасының ақылсыз қылығына
Намыстанып жатыр-ау сәби-жүрек.

Сәби-жүрек сыздайды қан жылайды.
Көңіліне орнайды мәңгі қайғы.
Жасын мұнсыз анасы сүртпеген соң,
Жасып үнсіз жігері салбырайды.

Шерге толған жандар бар көкірегі,
Міне, солар тағдырдың жетімегі.
Қандай қансыз болса да өз анасын,
Сәби-жүрек бәрібір кешіреді.

АҚЖІГІТ

Жүрегімді дүрсілдетпе, қозғама,
Тыныштық бер, тыныштық бер азғана.
Өзің туған Тарбағатай тауындай
Сен асқақсың, сен асқақсың, бозбала.

Жырым жетсін өзін жаққа суынбай,
Мөлдірлігің Бұқтырманың суындай.
Көрінесің көз алдыма дана боп,
Абай берген парасаттың туындай.

Қайтем жырды босқа сақтап ақтармай,
Саған өлең жүрегімде жатқандай.
Пәктігің мен адал жаның секілді
Шыңғыс таудың шыңындағы ақ қардай.

Неге маған қарайсың бұл маңға?
Менің сендей асқақ еді тұлғам да.
Бұрылсаңшы оңтүстікке, аяулым,
Алатау боп ынтығып мен тұрғанда.

Жетісумын жеті өзенмін сырбазбын,
Сыйысың ба маған берген бұл жаздын.
Абай болып, асқақ болып көріндің
Суретіне Жамбыл болып жыр жаздым.
Сезілгендей жүрегіме жылу нық.
Сенде ғана әлемдегі сұлулық.
Мен – Іле де, сен – Ертіссің, аяулым,
Екі жаққа неге ақтық, бұрылдық?

Жүрегімде сан тербеліс, сан күдік,
Сені сүйдім, сені сүйдім мәңгілік.
Қара торы болсаң да, жүрегің ақ,
Асылымсың, аяулымсың, Ақжігіт!

ТЕАТР

«Менің де әп-әдемі, нәп-нәзік
қыз болғым келеді» Роза Мұқанова
«Мәңгілік бала бейне»

Жұрт күледі, кейде тіпті жылайды,
Ақ Ләйлек қыз мұң қылғаны бұл айды.
Ләйлә, Ләйлә әдемі ғой меніңше
Басқаларға мүсәпірлеу сынайлы.

Жұртшылықты әнінізбен арбаңыз,
Ақ Ләйлек қыз көңілге мұң салмаңыз.
Онсыз да мұң мәңгілікке сыйлаған
Екеумізге атом дейтін жалмауыз.

Жарық айға сыр айтамыз, талмаймыз,
Қиялдарға, қиялдарға самғаймыз.
Құмар деген Төлеген ғой Төлеген,
Ал екеуміз Жібек бола алмаймыз.

Атом деген біздер үшін заман зар,
Сенде мейір, менде ұшқыр қалам бар.
Мейірімді түсінбейді, білмейді,
Жүрексіз боп кеткендей ме адамдар?

Осындаймыз келіс, маған келіспе,
Шығарып көр айтқанымды теріске.
Одан да біз елге жүрек сыйлайық,
Сен аспанда, мен – жердегі ПЕРІШТЕ!

ЖҮРЕГІМНІҢ ПАДИШАСЫ

Сен әдемі, сен көркемсің, алтыным,
Таңданумен өтер менің әр күнім.
Мен өзіне ғашықпын деп жар салам,
Дәл алдында жер жүзінің халқынын.

Сен – асқар тау, сен – ұлықсың, көріктім,
Етегіңде ойнақтаған елікпін.
Әр кеш сайын дұға оқимын өзіне,
Мен өмірге тек сол үшін келіппін.

Сені бақыт, сені жан деп білемін,
Алпыс екі тамырым мен жүрегім.
Ата-анамды, бауырымды ысырып,
Ахиретте саған бақыт тілерім.

Сен ғұмырлы, сен мәңгілік бол, жаным,
Бұлбұл болсам, сенсің менің орманым.
Күллі ғалам саған қару кезенсе,
Белгілі ғой өз кеудеммен қорғарым.

Сен – атансың, мен ерке бір ботамын,
Сен – асқар тау, мен сілемі жотаның.
Жүрегімнің падишасы мәңгілік
Туған елім, туған жерім, Отаным!

«Келеді», – дейді ме? Келеді көктемім.
Жылытып сұлудың ерінін, беттерін.
Ақпанды әкете көрмеңдер, өтінем,
Ақ қысым әдемі, әдемі тек менің.

Көк бөрі ұлысын ақпанның желіндей,
Қара жер мәңгілік қап қойсын көрінбей.
Пенделер аязға табынсын, жалынсын.
Ағашқа мұз қатсын, тамшыдай егілмей.

Ағаштар қуанып, жармасын бүрлерін,
Бұлт жапсын, бетінді көрсетпе, күлме,
күн.
Ақ қырау – адалдық, ақиқат белгісі
Билесін дөңгелек дүние дүрмегін.

Аспаннан ақ ұлпа төгілсін, тағы мың,
Қаһарын көрсетсін найзағай, тәңірім.
Қатыгез каталдық қылмаса,
Адамдар түсінбес табиғат қадірін.

Аяздар адамға таптырмас ем берер,
Дәл бұған емші жоқ, дәрі жоқ тең келер.
Қыпшақтар секілді шымырлау болса екен,
Жүрегі зілгіш бүгінгі пенделер.

В 2012 году по инициативе ректора КазНУ Г. Мутанова стартовал проект "Айналанды нұрландыр!", целью которого является пропаганда нравственных ценностей человечества.

Я напрямую связываю этот проект с чувством "счастья". Очень сложно выразить простыми словами, но всё же я попробую донести вам свою мысль об этом необыкновенном чувстве. Счастье приходит с самого рождения человека. Улыбка матери, отца, радость всего окружения. Хоть мы и были совсем детьми и не понимали об этом мире ничего, но все частички тепла мы чувствовали. Вместе со счастьем присутствует забота о тебе. Ты находишься в безопасности и тебя окружает внимание. Это так же считается спутником счастья. Вступление в новый этап жизни заставляет окружающих волноваться и смотреть с надеждой на твоё благоприятное будущее. И это волнение связывается со счастьем. Потому что ты знаешь, что ты нужен и дорог кому-то.

Все важные события в жизни и даже каждая мелочь, заставляющая тебя улыбаться, делают тебя счастливее. Скажем так, лично я восхищаюсь природой. Когда иду по улице и смотрю на пейзаж, я застываю на месте. Я могу простоять так долго и восхищаться красотой природы. И неважно, какая погода, солнце, разжигающее тело или холод, ведущий к замерзанию до костей.

На протяжении всей жизни есть еще другое чувство, которое играет важную и значимую часть. Именно она дарит тепло миллиардам сердцам. Именно благодаря

Что такое счастье?

этому чувству люди становятся счастливее. Наверное, вы уже поняли, какое чувство я имею в виду? Конечно же, это любовь. Мы все ищем кого-то, чтобы хоть кто-то был рядом с нами. Мы нуждаемся друг в друге. Ведь это так приятно, когда мы любимы и сами влюблены.

Жизнь неспроста дарит нам вместе со счастьем грусть, боль, тоску и прочие негативы. Естественно, такие чувства мы не хотим встретить на своем жизненном пути. Но именно благодаря этим отрицательным чувствам мы ценим счастье, радость. Поэтому я думаю, не стоит так расстраиваться. Ведь все идет к

лучшему.

Когда поймем, что все плохое позади, и все наладится, мы смахнем набежавшие слезы и будем двигаться вперед. Вперед с надеждой на счастье. Неважно один ты в этот момент или с поддержкой окружающих, вера делает тебя счастливее и даёт силу в будущее.

Быть финансово обеспеченным – это тоже счастье. Если мы действительно своим упорством и трудолюбием смело идем к своим целям – мы будем на вершине. Мы заслужим уважение и хорошую репутацию в обществе. Мы будем счастливы, если реализуем свои мечты в реальность.

Счастье можно почувствовать благодаря помощи тем, кто нуждается. Дарить подарки, говорить приятные слова другу, приготовить еду, сделать что-нибудь особенное для кого-то. Сделай добро, оно обязательно к тебе вернется. Дари позитивное настроение и теплоту. Поверьте, люди нуждаются в этом. Может, добротой мы сделаем наш мир гораздо лучше? Благодаря этой помощи мы станем счастливее.

Счастье – когда процветает наша Родина, есть мир, благополучие и уют в доме. Идейственно чувствуется радость и гордость. Стратегия «Казахстан-2050» и дальнейшие планы развития страны вдохновляют каждого из нас. Я верю, что нас ждет достойное и огромное будущее. Вместе мы – счастливое поколение, мы оправдаем надежды и воплотим мечты в реальность наших старших поколений. Мы не забудем историю и все события нашей страны.

Давайте будем освещать дорогу тем, кто заблудился, потерял желание к своим мечтам и стремление к лучшему. Я полностью поддерживаю проект «Айналанды нұрландыр!». Я действительно стараюсь дарить тепло и позитив всем. Я хочу зажечь звезду, что разгонит тучи. И я хочу, чтобы эту идею поддержали и другие. Возможно, вы подумаете, что это нереально, но я верю, что именно так мы можем изменить мир. Счастье – когда мы вместе!

Гаухар ОСПАНБЕКОВА,
студентка I курса
факультета географии и
природопользования

«НИ ЕДИНОЙ БУКВОЙ НЕ ЛГУ...»

В КазНУ большое внимание уделяется духовно-нравственному воспитанию обучающихся. Важнейшим средством в этой работе является культурный проект «Сто книг». В его рамках недавно на факультете филологии и мировых языков состоялся вечер поэзии, посвященный памяти В. С. Высоцкого «Ни единой буквой не лгу...».

Он был организован совместными усилиями руководства кафедры русской филологии и мировой литературы в лице заведующего кафедрой – проф. Б.У. Джолдасбековой и Международного центра им. В.С. Высоцкого (г. Алматы), который возглавляют Г. Горшкова и С. Шустер.

Студенты и преподаватели собрались вместе, чтобы вспомнить и еще раз познакомиться с творчеством В. Высоцкого. Владимир Высоцкий – известный современный поэт, прозаик, актер театра и кино, автор-исполнитель песен. Его перу принадлежит приблизительно 850 поэтических произведений. Он сыграл десятки запоминающихся ролей в театре: Гамлета («Гамлет» У. Шекспир), Галилея («Жизнь Галилея» Б. Брехт), Лопухина («Вишневый сад» А. Чехов). Зрители помнят Высоцкого также по фильмам: «Место встречи изменить нельзя», «Маленькие трагедии», «Интервенция», «Вертикаль», «Служили два товарища», «Хозяин тайги», «Сказ про то, как царь Петр Арапа женил», «Короткие встречи», «Плохой хороший человек» и др.

Вечер памяти был открыт стихотворением «Ни единой буквой не лгу...» в исполнении С. Шустера. Под аккомпанемент живой гитары прозвучали

произведения: «Он не вернулся из боя», «Мне этот бой не забыть ничем...», «На братских могилах не ставят крестов...», «Я не люблю фатального исхода...», «Каюсь! Каюсь! Каюсь!..», «Кони привередливые», «Песня о друге», «Здесь вам не равнина...», «Дом хрустальный», «Здесь лапы у елей дрожат на весу...».

Э. Р. КОГАЙ,
доцент кафедры русской филологии
и мировой литературы

Тәні саудың – жаны сау

Қазіргі таңда денсаулыққа ерекше көңіл аудару мемлекетімізде шешімін табуы қажет маңызды мәселелердің бірі болып отыр. Университетте студенттерді жан-жақты тәрбиелеу мен оларға сапалы білім беру мақсатында әртүрлі бағдарламалар жүзеге асырылуда. Бұл іс-шаралардың барлығы дерлік болашақта саналы да, тәриелі азаматтар тәрбиелеуге негізделген. Солардың бірі «Салауатты өмір салты» бағдарламасы аясында химия және химиялық технология факультетінің жалпы және бейорганикалық химия кафедрасында 2 курс студенттерінің қатысуымен «Тұмаудың алдын алу шаралары» атты дөңгелек үстел өтті.

Мұнда куратор-эдвайзерлер мен студенттердің арасында тұмаудың алдын алудың қандай шаралары болатыны туралы сайыс өткізілді. Ауа райы құбылмалы болатын күзден қысқа өту айларында тұмау, баспа, тамақ ауруы жиілеп кететіні рас. Бұл кезде әркім өз білгенінше ем қолданып жатады. Бірі тұмауға қарсы сарымсақты, пиязды жеп жатса, енді бірі дәрігерге бармай-ақ, өзі білетін дәрі-дәрмекті ішіп жүре береді. Дәрігерге көрінбей, өздігінше ем жасаудың қауіпті екенін көрсету мақсатында студенттердің орындауында сутегі асқын тотығын, С дәруменін және қазіргі уақытта әлеуметтік желілерде ұсынылып жүрген әртүрлі әдістер қолданудың нәтижесі неге әкелетіні көрсетілді. Сайыс өткізу нәтижесінде доңыз тұмауының ошағы – Латын Америкасында, яғни Мексикада пайда болғаны және бұл жұқпалы А(H1N1) вирусты тұмауы Австралияда, Канадада, Оңтүстік Кореяда, Израильде, Испанияда, Францияда, Ресейде, тағы да басқа елдерде қаншама адамның өмірін алып кеткені туралы айтылды. Ал біздің Сыртқы істер министрлігі де доңыз тұмауы шыққан елдерге баруды тоқтата тұруды ұсынғаны А(H1N1) эпидемиялық тұмауы Қазақстанға шетелден келген деп есептеліну салдарынан екені де түсіндірілді. Жалпы, доңыз тұмауының клиникалық белгілері маусымдық тұмауларға ұқсас болатыны айтылды. Бүкіл әлемді шошытып отырған А(H1N1) вирусты тұмауы туралы біреу білсе, екіншілерінің хабарсыз болуы мүмкін. Шындығына келсек, доңыз тұмауының белгілері жай тұмаудың белгілерімен бірдей екен. Осыған байланысты студенттердің аурудың алдын алу шараларын қолдана білуі мақсатында рөлдік ойындар түрінде аурудың алдын алуда қолданылатын әдістер көрініс түрінде көрсетілді. Мәнді де мағыналы өткен бұл кездесуден студенттермен қатар біздің де алған әсеріміз мол болды. Мұндай іс-шараларды тек кафедра деңгейінде емес, университет деңгейінде өткізудің маңызы өте зор екенін ерекше атап айтқымыз келеді.

Р.К. АШКЕЕВА,
Л.М. ТУГЕЛБАЕВА,
Р.Г. РЫСКАЛИЕВА

Жалғасы. Басы 1-бетте

Тағылымды кездесу

Шарада журналистика мен әдебиет арасында өзінің қарым-қабілетін көрсетіп жүрген дарынды ақын Бекжан Әшірбаев мырза да 100 кітап жобасының студенттер үшін маңыздылығын тілге тиек етіп, әдебиет пен мәдениет, өнер мен өркениет хақында әңгіме қозғады. Әсіресе, ақынның ақындығын көрсетіп, жарқыратқан «Көршінің қызы» өлеңі турасында ерекше әңгіме өрбіді. Жастар ақынның осы өлеңінің әнге айналу тарихын, әуенге әр беретінін таразылап жеткізді.

Әдеби шарада белсенділік танытқан жалпы және қолданбалы психология кафедрасының 3-курс студенттері ақын ағаларының шығармашылығынан өлең-жыр оқып, тағылымды шараны мағыналы сұхбатпен жалғастырды. Сұхбат

барысында ақын: «Сенің бала күніндегі өлеңдерін шикілеу, әлсіз болуы мүмкін, бірақ ол сенің қазіргі өлеңдеріңе баспалдақ болатынын ұмытпау керек. Содан өресін, пісесін, жетілесін...», – деп өлеңмен биікке өрлеудің құпия сырынан шер тарқатты.

Кездесуде кеш қонағы студент іні-қарындастарына тәлім-тәрбие беру мақсатында өнер жолындағы жетістіктері, әдебиет һәм ұлы өнер турасында тұжырымды ойларымен бөлісіп, тұщымды жауаптар берді. Шара соңында ұйымдастырушылар тарапынан сый-сыяпат жасалып, естелікке суретке түсті.

Нүргүл ТОҚСАНБАЕВА,
жалпы және қолданбалы психология
кафедрасының профессоры,
психол.ғыл.докторы

ЖАҢА ҒАСЫР МАМАНДЫҒЫ

Мәдениеттану – мәдениет және оның институттарын тұтас феномен ретінде зерттейтін ғылым саласы. Бұл саладағы мамандар жоғары оқу орындарында, колледждерде, лицейлерде, гимназияларда, ғылыми зерттеу және басқару ұжымдарында, мемлекеттік қызметте, халықаралық қатынастар жүйесінде, қоғамдық қатынастарды реттеу қызметіне кәсіби маман ретінде орналаса алады.

Сапалы білім мен ұлттық мәдени құндылықтарды бойына сіңірген кәсіби мамандарды даярлауда әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың дінтану және мәдениеттану кафедрасы көш басында келеді. «Мәдениеттану» мамандығы студенттерін кәсіби, шығармашылық дамыту мақсатында кафедрасы «Мәдениет kz» клубы жұмысы жасап келеді. Мәселен, ректор Ғалым Мұтановтың бастамасымен жүзеге асып жатқан «Салауатты дене мәдениеті», «Green campus», «Айналанды нұрландыр», «Жүз кітап», «Al-Farabi university smart city» ғылыми-инновациялық жобасы бағдарламалары студенттердің кітапқа деген құлшынысын арттырып, олардың тәрбиесіне игі әсерін тигізгені анық. Клуб жастардың рухани белсенділігін жетілдіру арқылы олардың өзін-өзі басқару қабілеттерін, Отанға және кәсіби қызметке деген сүйіспеншілігін арттыруға лайықты іс-шараларды жүзеге асырады. Болашақ талапкерлерді тартып, мамандыққа қызығушылықты арттыру үшін де көп көмектесетін бірден-бір жол болып саналады.

Мәдениеттану ғылымы – ғасырлар бойы сарқылмас мұра, болшақты айқындауға бағыт беретін рухани құндылықтарды сақтап, қазіргі жас жеткіншектерге түсіндіруде және қоғамның ойын бір арнаға біріктіруде өзіндік орны бар сала.

Кенжегүл БИЯЗДЫҚОВА,
доцент м.а., филос.ғ.к.;
Гүлзер ДӘУЛЕТОВА,
мәдениеттану мамандығының студенті

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:

Әл-Фараби атындағы
Қазақ ұлттық
университетінің
ректораты

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

Бас редактор м.а.: **Әйгерім ӘЛІМБЕКОВА**
Жауапты хатшы – **Дариға АМАНКЕЛДИЕВА**
Тілшілер: **Қаламқас АМАНҚОСОВА, Елдана ТОҚБАЙ**
Дизайнер – **Досжан БАЛАБЕКҰЛЫ**
Фототілші – **Марат ЖҮНІСБЕКОВ**
Корректорлар: **Гүлмира БЕКБЕРДИЕВА, Әйгерім ИМАНҒАЛИЕВА**

МЕКЕНЖАЙЫ:

050040, Алматы қ., әл-Фараби даңғылы, 71,
ректорат, 11-қабат, №1104 бөлме.
Байланыс телефоны:
377-33-30, ішкі: 11-94,
тікелей: 377-31-48.

Электронды мекенжай:
kazuniver-gazeti@mail.ru

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп,
беттелді. "Бизнес-Информ" баспаханасында басылды
Тел.: 2-93-09-09

Бағасы келісім бойынша.

Таралымы 1000 дана
Талпырыс №106

- Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
- «Қазақ университетіне» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасауы міндетті.
- Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.